

Р. І. Доценко

Ге Микола Миколайович

ГЕ Микола Миколайович (30. 09. 1857, м. Флоренція, Італія – 05. 11. 1938, замок Женжен обл. Женеви) – громадсько-культурний діяч, публіцист, художник. Брат [Г. Ге](#). 1871 із батьками переїхав до С.-Петербурга, 1879 повернувся до Італії. Навч. у Флорентій. АМ, студював теологію у Сорбонні (Париж). 1880 приїхав на х. Іванівський (нині х. Ге обл. м. Бахмач Черніг. обл.). На поч. 1880-х рр. разом із батьком познайомився із Л. Толстим, часто гостював у Ясній Полянці. 1883 вступив на юрид. факультет Університету св. Володимира у Києві, у зв'язку з погіршенням здоров'я батьків повернувся на хутір. Після невдалих спроб реалізувати на селі толстов. ідеї розчарувався у соц. реаліях Росії. Виїхав до Франції. Вивіз частину мист. робіт батька, свої портрети і пейзажні акварелі, які експонував на виставках у Парижі (1903) та Женеві (1928). Оселився у замку, де також виставляв мист. роботи (1929 їх та влас. архів заповів родині де Ватвіль). Був знайомий із М. Костомаровим, Д. Мордовцем, О. Стороженком, П. Житецьким та ін., розповідав про них на громад. заходах у Швейцарії. У 1910-і рр. працював у Берні представником Хлібороб. департаменту Росії. Під час укр. визв. змагань обстоював право України на суверенність, опублікував на цю тему низку статей у франкомов. пресі (зокрема у «Journal de Genève» – «Женевській газеті»), 13 з них вміщено у кн. «De l'Autocratie a la Democratie» («Самодержавство і демократія», Женева, 1919). Шовініст. кола рос. еміграції звинуватили Г. у зрадництві, назвали його «ворогом рос. народу». Як речник від Укр. Червоного Хреста у квітні 1921 брав участь у роботі 10-ї конф. Міжнар. Червоного Хреста у Женеві. Співпрацював із париз. ж. «Тризуб», викл. Париз. школи сх. мов, цікавився славістикою. Листи від Л. Толстого видав 1936 у Флоренції окремою книгою в італ. перекладі, в оригіналі зі своїми спогадами – у ж. «Современные

записки» (Париж, 1937; публікацію не завершено). 1956 замок і колекцію Г. продано з аукціону.

Рекомендована література

1. В. Смерть приятеля України Миколи Ге // Тризуб. 1938. Ч. 48–49;
2. Єремійв М. Смерть великого приятеля Українців (Микола Ге) // Діло. 1938, 22 листоп.;
3. Тарасов В. Николай Ге из Shateau de Gingins, что близ Женевы // Творчество. 1991. № 12.

Бібліографічний опис:

Ґе Микола Миколайович / Р. І. Доценко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25527>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).